

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

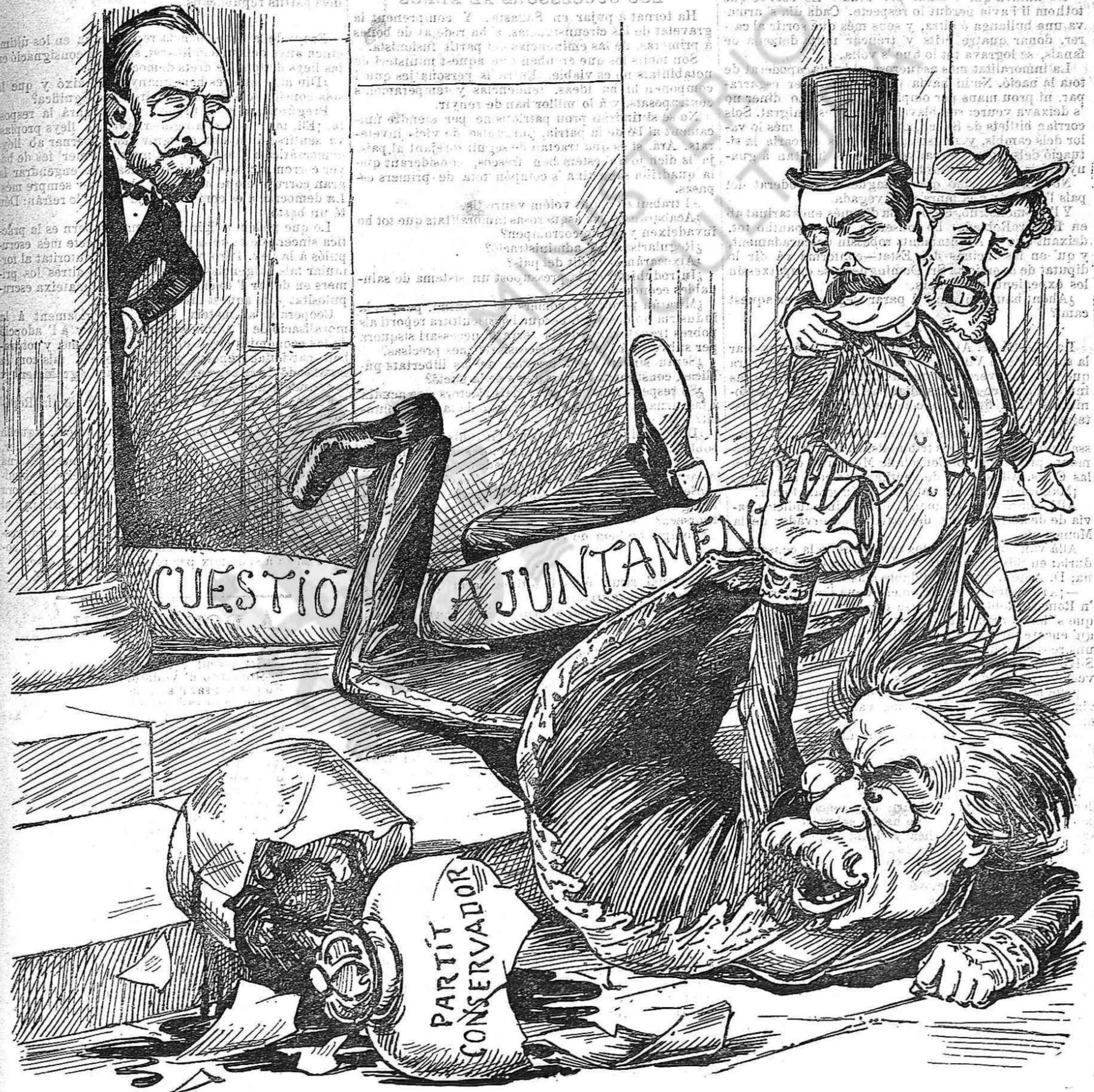
Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LA GRAN CAYGUDA —(Per M. Moliné)

Tant y tant vá 'l canti á la font que á la fi 's trenca

EXCURSIÓ POLÍTICA

LA CATÁSTROFE

A cayguda del Mónstruo ha si gut verdaderament *monstruosa*. Desde que n Romero Robledo li hagué donat seguidillas, don Antón era home à l' aygua. S' havia olvidat de tot, menos de la dona y 'l gos; no 's recordava de res: ni dels seus antecedents conservadors, ni dels seus compromisos en pró de la moralitat y las economías. Fins desconexia als amichs que més l' estimavan y que més grans serveys li havian prestat. A lo millor se 'ls treya del davant ab un rebufo.

No faltava qui 'l tenia per xiflat. Lo cert es que tothom li havia perdut lo respecte. Cada día s' armava una bullanga ó altra, y sens més que sortir al carrer, donar quatre crits y trencar mitja dotzena de fanals, se lograva tot lo que 's volia.

La immoralitat més asquerosa s' havia apoderat de tota la nació. No hi havia prou unglas per esgarraçar, ni prou mans per omplir butxacas. Lo diner no 's deixava veure: semblava que hagués emigrat. Sols corrian bitllets de Banch, pujant cada día més lo valor dels cambis, y fentse cada día més precaria la situació dels pobres espanyols que 's limitan à guanyarse la vida treballant.

No semblava sino que s' haguessen apoderat del país l' anèmia y la lepra à la vegada.

Y l' ex-mónstruo, cego, cada día més encatarinat ab en Romero Robledo, ho consentia tot, tapantho tot, deixant que 'ls Ajuntaments robessin descaradament, y qu' en las oficinas del Estat—conforme vá dir lo diputat de la majoria Sr. Domínguez—se despatxessin los expedients per diners.

¿Ahont hauriam anat à parar seguint per aquest camí?

La qüestió del Ajuntament de Madrid vá provocar la sortida de 'n Villaverde del ministeri. Se assegura que 'l tal Villaverde no tractava tant de perseguir las immoralitats, com de fastidiar als romeristas, personificats en la figura del célebre alcalde Bosch y Fustgueras.

Sobre si 'ls gatuperis descuberts havian ó no de passar immediatament als tribunals, vá neixer lo disentiement, primer en lo Consell de Ministres, després en las Corts. Allí s' havia de ventilar una cosa tan bruta.

¡Magnífic camp de batalla!... ¡Un gran femer! Allí, sobre aquell immens pilot de inmundicias havia de decidirse la sort del partit conservador de la Monarquia.

Allá van compareixer los campeóns de la conservaduria: en Silvela, armat de la famosa daga florentina; D. Antón, ab la formidable massa de Fraga.

—¡Ara veuran si soch home!—deya l' enamorat de 'n Romero Robledo, infantse com un gripau. Y ell, que s' havia arronsat davant de las cigarreras; ell, qu' encare no feya quatre días indultava per por à uns reos condemnats à mort, no vá tolerar qu' en Silvela digués: «Los homes polítichs han de tenir de vegadas lo suprem deber de suportar als jefes!»

¡Qué has dit, borrango! Tot l' orgull, tota la supervia, tot lo coratje del Mónstruo, ván desencadenarse en un vigorós apóstrofe:

—¡Jo no vull que 'm suportí ningú!... ¡Jo aquí soch l' amol!... ¡Jo no admeto apoyos condicionals!... ¡Primer que aceptar tuteladas depressivas, me 'n vaig à casa!...

Es à dir: lo gran idol conservador feya pels xanxullers del Ajuntament de Madrid lo sacrifici de la seva personalitat, sacrifici que no havia sabut fer may en aras de la moralitat pública y de la recta y honrada administració.

Y desitjant imposarse, vá tractar de obtenir de las Corts un vot de confiansa. «Jo sols penso bé: los demés no saben lo que 's pescan,» venia à dir la proposició.

Y à pesar de compóndres la majoria de més de 300 diputats, únicament 107 ván donarli la rahó. Los demés ván fugir d' estudi. Abstenirse en tals moments, es més que donar un vot de desconfiansa. L' abstenició equival al despreci.

Y aquell colós de la Restauració, à qui semblava que ni 'l rey li era bon mosso, atropellat pels seus mateixos partidaris, perdía l' equilibri y queya boca-torrós sobre 'l femer de la immoralitat y dels xanxullors.

Val mil vegadas més badarse 'l cap ó trencarse la nou del coll, que omplirse la boca de inmundicias.

L' home que s' esguerra inspira compassió, inspira llástima: en cambi, l' home que s' embruta, l' home que put, quan passa per un lloch, tothom gira la cara.

Comprento aixís, sens dupte, 'ls mateixos conservadors, à penas cayguts de tan mala manera, han tractat de netejar-se desseguida, sense considerar que hi há tacas que no desapareixen, y malas olors que no s' esbravan may més.

Ab las cartas de Silvela à Cánovas, de Villaverde al Mónstruo y ab las contestacions de aquest à aquells semblava que volguessin respallarse; pero la ira y 'l despit los impulsa, y en lloch de passar-se 'l raspall per la roba se l' han fregat per la vista, y avuy, tant los uns, com los altres, están que no hi venhen de cap ull.

Bruts y cegos. ¡Ah! No perdém de vista per lo que pugui convenirnos, que aquest partit conservador, trinxat, esmicolat, y lo qu' es pitjor encare, desacreditat com may cap altre partit ho haja sigut, era 'l puntal més ferm ab que contava la monarquia restaurada.

LOS SUCCESSORS AL ARRÓS

Ha tornat à pujar en Sagasta. Y comprenent la gravetat de las circunstancias, s' ha rodejat de bonas à primeras, de las eminencias del partit fusionista.

Son molts los que creuen que aquest ministeri de notabilitats no es viable. Entre 'ls personatjes que 'l componen hi ha ideas, tendencias y temperaments contraposats, y à lo millor han de renyir.

No sé si tindrán prou patriotisme per atendre únicament al bé de la patria, purgantse de vicis inveterats. Ara, si es que tractan de seguir tojeant al país, ja 'ls dich jo qu' estém ben frescos, considerant que la quadrilla sagastina 's compón tota de primers espasas.

Al treball es ahont volém veure 'ls. ¿Acabaran ab las asquerosas immoralitats que tot ho invadeixen y tot ho corrompen?

¿Regularizarán l' administració? ¿Aixecarán lo crédito del país? ¿Introduhirán en la pressupost un sistema de saludables economías?

¿Mirarán porque 'l comer se reanimi, porque la industria no desmayi, porque l' agricultura reporti als pobres treballadors de la terra lo necessari sisquera per subvenir à las sévas necessitats més precisas?

¿Serán sincers en la práctica de las libertats públicas, consignadas en las lleys de la nació?

¿Se respetará la voluntad dels electors que acudin à las urnas à depositar la expressió de la seva voluntat?

¿Desapareixerá 'l caciquisme entronisat en tots los pobles, en totas las comarcas, en totas las provincias?

¿Trobaran las personas honradas un amparo en las autoritats encarregadas de l' aplicació de la ley?

¿Se donará, per últim, una satisfacció al país, que 'l tregui del abatiment y del funest escepticismo que 'l corseca?

Prompte ho hem de veure.

L' actual situació es l' última carta que juga la monarquia restaurada.

Lo banquer Sagasta, al aceptar lo concurs de totas las eminencias del seu partit, sense deixarse una reserva, ha dit:

—Senyors: tot hi vá. Queda entaulada la partida.

De moment no podém ocultar que tenim un gran rezel. Lo partit fusionista no es ni ha sigut may un modelo de virtuts cívicas. Conta com tots los partits militants que turnan ab més ó menos freqüencia en lo poder, ab un gran contingent de famélichs pels quals governar es sinónim de xupar. Hi ha estómachs enderrerrits, que portan un retrás de 27 mesos de dejuni forsós, y avuy cridan desesperats, afanyosos de saciarse.

Nadal s' acosta y tothom demana turró. ¿Qué farà en Sagasta?

¡Ay d' ell si torna à caure en los mateixos vicis de sempre!

Entre aquests elements desacreditats y corromputs y 'l país que clama justicia y regeneració, l' elecció no es gens difícil.

Però ¿tindrán los fusionistas la virtud de acabar ab totas las corruptelas, decidintse en pró de las aspiracions del país?

Castelar, ab gran patriotisme 'ls ha donat un lema: LO PRESSUPOST DE LA PAU.

Mes ¡ay! Jo temo y rezelo que lo que volen ells sobre tot es LA PAU DEL PRESSUPOST.

Però aixó es compte d' ells, no nostre.

LOS REPUBLICANOS

Ab la cayguda dels conservadors hem donat un

pas més en lo camí que 'ns porta à la realització dels nostres ideals.

La monarquia ha perdut ab los conservadors una forsa, tal vegada la més poderosa. Lo puntal més ferm s' ha podrit.

Podriam los republicans prevaldre 'ns de las circunstancias y desfermar los huracans de la revolució. Però ¿qué diria 'l país, sedent de pau y de regeneració?

Seria obra anti-patriótica precipitar avuy los acontecimientos valentinos de la violencia. Si perdíam, atrasariam anys y anys lo logro de alló que tant desitjém.

Provocaríam una reacció formidable y en un instant podriam desapareixe las conquistas qu' hem realitzat, exercint la virtud de la paciencia y de la perseverancia. Si guanyavam, estant avuy dividits, la República naixeria débil y seria efimera sa existencia.

Crear dificultades à la nova situació sols pèl gust de crearlas hi seria tanté una falta imperdonable. Del fracás qu' experimentaríam sens dupte, à la nostra conducta pessimista se 'n atribuhiria llavoras una gran part de la culpa.

¿No es lo més sensat, no es lo més patriótic, esperar tranquilament que la fruyta maduri per collirla?

Tal ha de ser, en aquests moments, la conducta dels partits republicans.

Fruyt de la benevolencia republicana en los últimos cinch anys de situació liberal, signé la consignació en las lleys de tots los drets democráticos.

¿Diu algú que res hem guanyat ab aixó y que la sola consignació de aquests drets res significa?

Pregúntiho à n' en Cánovas y li tornarà la resposta. ¡Ell, tan briós, quan governava ab lleys propias, va sentirse impotent al tenir que governar ab lleys democráticas: l' asfixia l' ha mort! Lo mer fet de haver corromput lo sufragi universal, va engendrar la gran corrupció que ha acabat ab ell per sempre més. La democracia es com Déu, y ja ho diu lo refrán: Déu té un bastó.

Lo que podém exigir del actual govern es la práctica sincera de aquests drets y 'l respecte més escrupulos à la ley. Pero per tenir tota l' autoritat al formular tals exigencias, hem de ser nosaltres los primers en donar l' exemple de aquesta mateixa escrupulositat y de aquest mateix respecte.

Cooperant al mateix temps enérgicament à la moralizació de l' administració pública y à l' adopció de las economías farém obra de patriotisme, y tot treball patriótic reporta grans beneficis, tals com la satisfacció de la conciencia propia y l' agrañiment y la consideració del país.

Fentho aixís, treballarém eficazment per la República y per la Patria.

Y lo que tant desitjém, lo que tant volém, aquella aspiració que no desapareixerá may del nostre cor, trobará fácil realització, ja siga que la mort, eterna renovadora de la vida humana, supprimeixi à lo millor débils obstáculos, ja siga també que arribi l' hora de dir à certs poders lo que van dir los brassilenys al seu emperador:

—Mil gracias, senyor, pèl concurs que havéu prestat à l' obra de la democracia; pero desde avuy lo poble 's basta à sí mateix per regirse y gobernarse.

P. K.

À DON ANTON

¡Cataplúm!... ¡Per fi ha caygut lo Mónstruo d' Andalucia! No pot pensar l' alegria ab que la nova hem rebut. ¡Veure per fi anar de nassos al polítich arrogant que disfrutava buscant per tot perills y fracassos! ¡Veurens lliures de las dents de vostè y de la llopada!... Sento dirli, pero, nada, n' estém d' alló més contents. ¡Lo que som en aquest món! Sols fa dos mesos escasos que l' éxit, seguintli 'ls pasos, li ompha de gloria 'l front. Ab pompa casi oriental mitja Espanya recorria, y à tot arreu se 'l rebia al sò de la marxa real. La gent buscava ab empenyo un siti per contemplarlo, y tots deyan al mirarlo: —¡Viva 'l feo malaguenyol!... Avuy... Tirat al carré, tractat de mala manera, lo mateix que una cuynera que no sab de guisar bé. Avuy, llensat à la tumba hont baixan, dia tras dia, los morts de la cessantia... ¡ni hi ha per tornarse tarumba! Francament, caure al calaix es sensible; pero al fi

vostè sempre podrà di que ha anat dignament a baix. ¡Caure ab tantissim salero, sense fer d' àrnica acopi, sòls per salvar l' amor propi del celebèrrim Romero! ¡Tenir la tussuneria de morir-se defensant lo polítich més xalán que aquí's coneix avuy dia! Comprehent molt bé l' amargura que en 'quets moments deu senti; polítich que cau així, fassi'l que fassi, no 's cura. ¡Finis! Es ja un veterano y avuy lo que li convé es acostumar-se a sé una especie de Moyano. Désis, venerable Antón, no surti may més del niu y pensi en lo successiu que'l que queda ja 's compón. Entretinguís ab las gracias de sa musa sibilitica, que lo que toca en política ja n' ha fet prou de desgracias. Lo tanto que ha rebut es una empenta fiera, ruda: d' aquesta última cayguda no se'n alsará may més!

—Ho sent?... Ha passat lo pont que porta al camp del oliv, y aquí a Espanya, ja está dit, ja ha fet a tots, don Antón. No 'l necessitem per res, y ab nosaltres, sent aixis, no hi pensi, perque'l país tampoch vol pensá ab vostè. Reposi, cuydis la tos, Treguis la billis del pap... y per lo demés, ja ho sab, moltas expresions al gos.

C. GUMÀ.

(Valenciá)

I
En lo campanar de la vehina iglesia habia sonat ab trista veu lo tóch d' ànimes. La nit era fosca com a gola de llop y el vent, menjatjer de la tempestat que per moments s' acostaba, jilant ab soroll, fea cruixir les portes de les finestres, qu' al tancar-se ab estrépit, anunciaven als vehins el perill qu' els amenasaba. D' els núgols escomensaban a caure grosses gotes d' aigua, y els rellamps, illuminant de cuant en cuant l' ample espay, feen tremolar als poregosos que s' encomanaban de tot cor a Santa Bárbara, patrona dels trons y de les centelles.

En una casa del poble, sentá á la vora del foch baix l' ample fument de la cuina, estava ab la bona companyia de son marit, la so Jimeta; dona molt caritativa y temerosa de Deu, y per lo mateix molt apegá á la Iglesia y als seus ministres. Un veló de couré relluent com l' or, posat sobre una taula de fusta, illuminaba alegrement les parets emblanquinaes de cals, les cadires de pi ab l' asiento de corda, que pocas voltes deixen de figurar en lo curiós moblatje de tot llaurador acomodat, les blanques rajolletes de la canterera sobre les que se destacaben, convidant á beure, els pijers de llosa de Manises y els verdosos gots de vidre, els escudellers plens d' escurá, el morter de couré penjat de la paret al costat mateix de la relluenta paella de ferro y altres ensers de cuina, les rastres de llonganises y botifarres penjades de les vigues del trespol, entre les que se distingua, per son gran tamany, un magre pernil capás d' obrirli l' appetit á un ninot de pedra; que la so Jimeta encara que beata, era dona que li agradaba menjar bé, puix die, y no sinse fonament, que la rellixó no está renyida ab la panja.

—Mala nit fá pera els pobres viajants—digué la dona mentres escarbaba ab les tenalles de ferro les brases del foch.

—Malísima—li respongué son marit.

—Recém el sant Rosari pera que Nostre Sinyor els protejisca.

Escomensaren el reso. La so Jimeta ab verdadera devoció anaba passant per sons dits els grans del seu rosari, mentres qu' elseu home, pegant becaes l' acom-

panyaba en lo piados eixercisi sinse concencia alguna de lo que fea.

II

Apenes habien acabat este, cuant interrumpí el silenci de la nit un colp donat estrepitosament en la porta del carrer.

—Han tocat—va dir la so Jimeta—¿quin diantre será á estes hores?

—Vaj á voreu—li replicá son marit dirixinse cap á la porta, no sinse pendre avans la escopeta que penjaba d' un clau en ú dels rincons de la cuina, puix llavors habien molts rodors y no era cosa d' esposarse á una sorpresa.

—¿Qui es?—preguntá desde l' apart d' adins de la porta.

—Un pobre pelegrí que demana hospitalitat—respongué una veu d' home desde el carrer.

—¡Un pelegrí!... Deu l' envial Pots obrirli la porta. Seriem molt poch caritatius si no li donarem hospitalitat en una nit com esta—digué desde la cuina la dona.

No tardá el marit en complaurela. Descorregué el forrellat de la porta, li doná dos voltes á la clau del pany, obrí el postich y deixá, no sinse recel, el pás franch al hoste que d' aquella manera tan inesperá se ficaba per la porta de son domicili.

III

—La pau siga en esta casa—esclamá entrant.

—En bon hora vingá—li respongué la dona.

El pelegrí era un home d' uns cinquanta anys, de pell cremá per lo sol y d' aspecte venerable degut á les arrugues que creuaban son front y á la blanquísima barba que servia de march á sa cara, que per lo artística era digna d' un estudi de Domingo. Vestia la esclavina dels romeus adorná de pejines y el sombrero tradicional ab lo mateix adorno. Se coneixia qu' era home de pocas paraules, puix apenes entrá feu la senyal de la creu, s' agenollá en un rincó de la cuina y se posá en oració. L' ama de la casa, que com bona beata, era curiosa, li preguntá alguns pormenors de sa vida, pero el sant varó solamens li digué qu' habia comés un gran pecat y tenia que porgarlo anant tota sa vida pelegrinant per lo mon. De vaes fou que la caritativa patrona li oferira bon llit y millor sopar: el venerable hoste manifestá que sols menjaria un tros de pa dur y un got d' aigua, y respecte á llit que no en tindria atre qu' els durs taulellets de la cuina.

—¡Es un sant varó!—li dia en baixa veu la bona dona á son marit.

Mentres tant el pelegrí seguia entregat á la oració ab los brasos en creu y els ulls mirant al cel. De sopte esclamá en alta veu:

—Desde así vej als àngels, als serafins y en mitx al Pare Etern.

—Lo que te dia—li repetí admirá la dona al seu home—es un venerable varó: tenim el goj de tindre esta nit un sant en nostra casa!

Y com ja era hora de jitar-se, marit y muller se ficaren en el estudi, no sinse dirli al sant hoste que crida-ra si alguna cosa se li oferia.

IV

A la matiná apenes cantá el gall en el vehi corral, els amos de la casa ouiren uns forts colps que ab lo bastó de pelegrinejar donava el hoste en la porta del estudi.

—Jermá; ¿qué se li oferix?—li preguntá desde el llit la dona.

—Res; jermaneta; que ja romp el dia y m'emvaj per lo mon á cumplir ma penitencia.

—Esperes y li donarem algo pera el cami—afexí l' home.

—Deu els pague la caritat; pero es de vaes; m'emvaj, jermans, ab los àngels y serafins y á vostés els deixé el Pare etern!

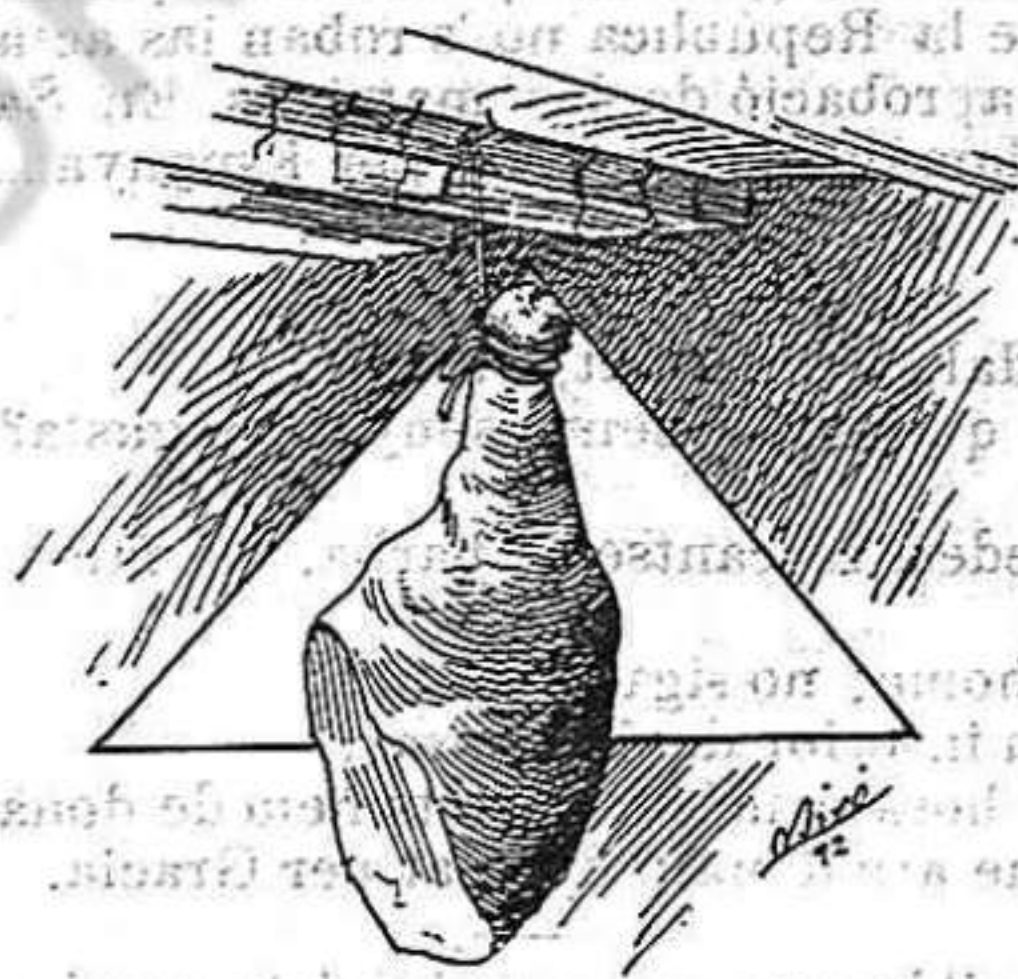
—Mos deixá el Pare Etern!—esclamá la so Jimeta plena d' alegria.—¡Es un sant varó!... ¿Qué sería del mon si no fora per estes bones animetes?

V

Al cap d' un hora, cuant la pobra dona recordant las virtuts d' aquell sant varó, se preparaba á fer l' esmor-sar, al dirixir la vista al trespol pera pendre algunas provisions de la penjá, no pogué manço de donar un crit de sorpresa.

El cas no era pera menys. Les llonganises y hotifarres, millor dit, els àngels y serafins s' en habien anat ab lo sant varó.

En mitx del cel de la cuina sols quedaba trist y solitari el Pare Etern d' aquell bribó ab capa de santitat: ¡el pernil!

J. F. SANMARTÍN Y AGUIRRE.

L' AUTÓCRATA DEL CAIRAT

Per fi, ja ha ressucitat lo famós Llatze Sedó; ¡ja es tot un llegendat! ¡l' autócrata del Cairat!

Pro per més qu' ell á las Corts ja 's creu se al cim de la gloria; vull refrescar la memoria de tots los bons electors, recordant que una vegada davant de gent que'l sentia, va dir qu' ell no acceptaria una acta bruta ó tacada; y l' acta va recullí'

sens empaig, por, ni peresa, tacada ab oli d' Olesa y ab vi negre de Rubí,

fent indignas lupinadas, actes de pur feudalisme y presentant ab cinisme fins actas falsificadas,

ajudat per gent molt baixa de la societat escoria,

que tenia per gran gloria portar flamench á la faixa.

Y qui un acta cull del fanch de l' injusticia envillida, ¡també l' hauria cullida enllotada fins ab sanch!

Més, l' home que s' apòdera, per medi tan reprobat,

d' un acta qu' ell no ha guanyat y ab sa molt boja fal-lera lo seu deber no cupleix,

parlant ab gran claretat y ab tota formalitat, ciutadans, ¿quin nom mereix?...

Jo prou li diria aquí un nom que bé li escauria; pero tenim monarquia y la vritat no 's pot di'.

Ell, per fi, ja es diputat, trepitjant lley y rahó; jo 'm puch veure a la presó sols per dirli la vritat.

Més si avuy, de mala gana, ma ploma no tira avant...

¡lo que 'm callo ja ho dirán los lectors de LA CAMPANA! (*)

FRANCISCO LLENAS

(*) Adició nostra.—Com dintre de quatre dias, las Corts se'n van al carré, lo fer tantas porquerias no li haurá servit de ré.

L'última HASSAN DEL ANY 92.—(Per Apeles Mestres).

L suspendre las sesiones de las Cortes va oóorre un incident digne de consignarse. Salmerón se va alzar, y, entre 'ls crits de «Visca 'l rey!» «Visca la reyna!» que donavan los diputats del arros, va llansar un crit formidable de «Visca la República!»

Estupefacció entre 'ls monárquichs, protestas, crits y tochs de campana del Sr. Pidal, que no semblava sino que al sentir aclamar la República ja 's creya obligat a tocar a somaten.

Lo Sr. Salmerón va fer lo que devia. Estafarli l'acta quan las primeras elecciones: tornaria a guanyar luego, en una renyida batalla; ferli passar mesos y mesos sense aprobarli, y al últim obriria las portas del Congrés... ¡al cap de vall, per qué?

Per sentir com los arrosaires aclaman a la monarquía.

No es molt natural que 'l cor se li revoltés y li sortís un crit enérgic de «Visca la República?»

Dintre de la República no 's roban las acas, ni s'allarga l'aprobació de las mateixas. En Salmerón, donchs, aclamava lo que vol per Espanya... lo que volém tots.

Y en Pidal, enfutismat, va dir: «Pero que no 'l sent, senyor Sagasta? ¡Fássil agafar!»

D. Práxedes, rascante la barba, es fama que va respondre: «Vaja, home, no sigui criatura. Y pél seu interior devia pensar: «Més d' hora ó més tart, tots hem de donar lo mateix crit que ara dona 'l diputat per Gracia.»

Es impossible que cap republicà 's passi a la monarquia. Si algún n' hi hagués capás de ferho, nos-altres lo despediriam ab la mateixa forma ab que varem despedir a n' en Martos, ab la forma mateixa ab que 's despedeix dels partits honrats als traidors y als apóstatas.

¡Y no cal que s' invoqui l'interés de la patria per justificar qualsevol desserció!

A la patria podem sempre servir-la millor sent republicans que monárquichs.

Demá pot ser necessaria la solució republicana, y es precis que aquesta solució 'ns trobi ab la conciencia neta y l'autoritat y l'prestigi que donan sempre la formalitat y la conseqüencia.

D. Antón reuneix los restos de las sévas forsas, y arengantlas ab rebuscada energia, diu: «Jo volia retirarme de la política; pero daré treva a aquest desitj y ara més que may lluytaré ab tot l'entusiasme.»

Sempre succeheix lo mateix: los tisichs, quan més próxima tenen la mort, es quan parlan més de llevar-se y d' empendre llarchs viatjes.

Per conducte dels esperitistas l'ex-mónstruo ha rebut desde l'altre món un telégrama de n Moyano, concebut en los següents termes: «Saludo al méu digne successor.—CLAUDIO MOYANO.»

Després de l'última crisis, D. Antón ha entrat en la categoría dels polítics morts en vida.

Es un fet que 's ha repetit invariablement en distintas ocasions.

Presentarse 'l Sr. Orriols candidat a la diputació a Corts y caure 'l govern conservador es tot una mateixa cosa. Ha succehit ja lo mateix quatre ó cinch vegadas. Una d' ellas lo Sr. Orriols fins havia alcanasat l'acta de Manresa: donchs l'endemá del escrutini, lo govern a terra.

Actualment tractavan de presentarlo per la circumscripció de Barcelona, y també 'l govern se n' ha anat de bigotis.

¿No es veritat que 'l Sr. Orriols s' ha guanyat lo titol de Mascoto a l'inversa?

¿Qué farà en Sagasta?

Seguirá la conducta de cada vegada que puja al ministeri? ¿S' adormirá? ¿Deixará que las cosas marxin pél seu prou impuls?

Prompte ho hem de veure.

No obstant, avuy, al revés d'altres vegadas, ha pu-

jat al candelero sense lluyta. Avants en l'oposició batallava y en lo poder s'ajeya a la bartola.

Veurem si ara que no ha hagut de fer res per atrapar la breva, farà sisquera alguna cosa per conservar-la.

Escoltin, y en Puig Calzada qué no va de gobernador a Filipinas?

Si per alguna cosa son útils las crisis políticas, es pels cástichs que portan contra 'ls que faltan als seus debers més rudimentaris.

Pactista que ab enemichs pacta, 's queda sense l'acta 's queda a més sense pacte y 's queda al fi sense amichs.

Es molt extrany que 'l Sr. D. Eduardo Maluquer fés un viatge a Madrid, a veure si podia conseguir la vara d' arcaide de Barcelona pél seu cosinet D. Joan Maluquer y Viladot.

La política honesta exigeix la modificació de un conegut refrán.

Avuy, perque l'opinió pública aplaudeixi, es necessari dir: «Com més cusins, més enfora.»

¿Ho sent, D. Eduardo?

Un periódich de Paris, L'Evenement, dona compte de una entrevista que un dels seus redactors ha celebrat ab en Castelar, y diu: «La declaració més important que fa 'l Sr. Castelar, es que si morís lo rey, tot lo món proclamaria la República, inclús lo Sr. Sagasta y Silvea.»

—Ans que sometre 'l tron a influencias extrangeras y ans que aceptar un rey extranjer—digné en Castelar—som espanyols.»

Es veritat: espanyols primer que tot, y republicans sempre.

«Patria y República» será sempre 'l nostre lema.

Per las 49 provincias que conta Espanya, se presentan 400 fusionistas, aspirants a governarlas. Tots esperan la credencial, tots desitjan treure 'l ventre de pena.

Davant de aquest espectacle no hi ha més que reconeixer qu' Espanya continuarà sept la nació mallta de sempre.

Y que un cambi de ministeri no equival aquí a altra cosa que a un cambi de sangoneras.

Quan cauhen las que s' han atipat, s' enganxan las que ganejan.

A todas las plagas desencadenadas pels conservadores durant la séva permanencia en lo poder, hi ha que agregar la del militarisme que 's presentá 'l dia de la Concepció, realisant a Madrid una manifestació imponent.

Molt difícil li ha de ser al nou govern dominar al exercit.

Cánovas ha deixat a n' en Sagasta una herencia erissada de banyonetas.

CARTAS DE FORA.—L' arcaide de Montreal ha molestet als vehins de aquell poble fenthi pujar un comisionat de apremis a embargar los fruyts y altres efectes, pretestant qu' estavan atrassats del pago de consums. Se procedi a l'embarch, y després resultá que molts dels que sufriren aquesta molestia, presentaren los talons demostrant estar al corrent de pagos.

No es extrany qu'en aquell poble succeheixin anomalias semblants. ¿No hi ha alla per ventura, un jutje municipal, que a pretext de viure mitja hora lluny del poble y de tota casa de camp, lo qual no es del tot veritat, s'eximeix del pago de consums y del tribut de quintas? Ara que ab lo cambi de govern sembla que

Quin g... de comedia!...

A las preguntas del jutje responderen ab poca seguridad. A continuació comparegueren la filla del pare llanüt, lo pare y 'l marit de la filla.—Aquesta qu' es qui havia presentat la denuncia feu 'l historia punt per punt, desde 'l dia que varen comensar los miracles, fins al dia que va dir 'n' hi ha per ompli un patracol: citarem sols las afirmacions més importants, entre las quals 'n' hi ha de tan rixostas que ni 'l mateix jutje se podia aguantá 'l riure.

Comensa per declarar que la funció del seu pare y 'l sagrista ja feya nou anys que durava; qu' en deu mesos havia enviat 300 duros al seu pare (perque en aquella época la filla estava a Barcelona); y que tant sols n' hi havian quedat 80. Los restants se 'ls havian menjat los miracles del ánima de la seva dona.—Ade-més lo pare llanüt tot sovint rebia cartas del cel firmadas per sant Bonaventura; pero las tals cartas no las podia llegir ningú que no fos lo mateix sagrista.—També 'n rebia de ultratumba procedents de l'ánima de la dona, la qual demanava la calaixera, dient que havia d' entregarla al sagrista per posarhi papers devots y llibres de missa. Y la calaixera de la difunta va ser portada a casa del sagrista.—Un altre dia va rebre un quadro de la sagrada familia ab una dedicatoria que deya: «Recuerdo a mi querido hermano.»—També li va ser enviat un retrato de un predicador, rector de Atmalieu (nom imaginari) suposant que aquest predicador havia sigut qui primer va veure l'ánima de la seva dona. Resultat, que d' aquest rector imaginari, va venir tot l'ensar'onament successiu.—També li va ser enviat del cel un tros de vestit, que, segons la mostra, declara la filla haver vist portar un de igual a la dona del sagrista.—Per fi, un altra vegada li varen ser enviats vins moscatells y malvasia y fins purós de l'Habana. Nada que 'l viudo ab tot aixó hi tenia una vinva; pero en cambi 'l sagrista hi tenia una hisenda.

Ab tots aquests preparatius y miracles y anant sempre afuixant la mosca, al últim va poder lograr entrar-honor ab la seva difunta dona, que se li presentava, conforme diguren la semana anterior, per medi de la llanterna mágica. Gracias a tals aparicions ell ho sabia tot, inclús los anys de purgatori que tenen tots los de la terra. Ell tenia catorze cents anys; ho sabia de bona tinta per l'ánima de la seva dona.

Un altre detall: Aquell llanüt pateix de l'orina y 'l sagrista li va dir que per curarse li donaria un bon remey, consistent en penjarse al coll uns ossets lligats ab un fil, fent de manera que li arribessin fins a certes parts. Y aplicat lo remey, curat al moment.—També declara la filla que fins havia arribat a ferlo retratar no de pel a pel. Ja no 's pot demanar més.

Per ser una hora molt adelantada s'hagué de suspendre 'l judici. Pél dimecres estavan citadas altres personas que podran donar molta llum sobre l'assumpto. Veurem en qué para tot aixó. Estarem a la mira per ferho saber als lectors de LA CAMPANA.—UN SITIETÁ DE LA BOMBA.

SOCIALISME SUPERIOR

Hi ha permis?

—Endavant.

—Vinch a explicarli una cosa. ¿No es vosté D. Manel Danvila, ministre de Gobernació?

—Soch en Danvila en efecte; pero de ministre ja no 'n soch: vam dimtir l'altre dia.

—No importa; la qüestió es que vosté tinga la bondat d' escoltarme y ferse càrrech de la méva situació.

—Segui y explíquis.

—Gracias. Vel' hi aquí, donchs, que un servidor soch teixidor y... ¿sab quants anys fa que traballo a la mateixa casa?

—¿Qué sab un homi!

—Trenta anys, sense contarn' hi un xavo de més. Trenta anys continuos, de cap al teler, treballant de vegadas de dia y de nit. Sols tres vegadas hi fet festa. L' una, quan me vaig malmestre un bras ab las engravacions d' una roda; l' altra una vegada que l' amo va parar la fabrica per no sé quin conveni entre 'ls fabricants, y la tercera un cop que la policia 'm va agafar perque vaig tenir l' atreviment de cridar ¡viva la llibertat! al mitj de la plassa de S. Jaume.

—¿Si que ha descausat poch!

—Pues per xó li explico; perque vegi qu' en aquests trenta anys de rascar no hi deixat ni un moment de prestar los meus serveys al amo.

—Vaji dient.

—Bueno. Com un hom a copia de temps se va fent vell y ara passo ja dels seixanta, no tinch com ja 's compren lo delit d' avants, ni soch tan llest en la feyna.

—Res més natural.

—Ahr 'l amo 'm va cridar y va dirme: Mingo (un servidor se diu Mingo): la competencia extranjera 'm obliga a espavillarme y pendre providencias que de veras me sabhen greu... ¿Sab quina es la primera providencia que va pendre? Planlar-me al carrer, despatxarme.

—¿Quins motius va alegar?

—Diu que l' estat de la fabricació 'l posa en lo cas de reduhir lo treball, y que entre despaixar los uns ó 'ls altres, preferéix quedar-se ab los més joves é inteligents.

—Fins a cert punt es molt lògich.

—¿Qué 'm tregui de casa seva?... Conformes: passém per aixó: ell es l' amo y pot fer lo que vulga ó lo que ell també respecti 'ls meus.

—¿Los drets de vosté? ¿quins son aquests drets?

—¿Ahi! ¿Es dir que trenta anys de treball constant no donan dret a res? ¿Es dir que...

18/92

—Si senyor, ningú s'oposa a que vostè ara passi, alegrement la seva vellesa, menjant-se 'ls ahorros que haurà fet en aquests trenta anys de treball may interromput.

—¿Ahorros un teixidor? ¿de quina manera vol que 'ls fassi? Si vostè sapigués lo que guanyava, no hauria dit semblant disbarat. ¿Estalviar una part del jornal? ¿Gracias que pogués arribar ca la senmana al dissapte sense endeutarme ab ningú!...

—Be, y donchs ¿qué voldria vostè?

—Que aquell per qui jo hi treballat fins ara 'm pasés una pensió, qualsevol cosa, lo suficient per viure. Aixó es un absurdo. ¿Si que la farien bona 'ls amos si a cada treballador que despedeixen per inútil li haguessin de passar una renda!... Acabats los serveys, acabada la paga. ¿Qué fá res ara vostè pèl seu amo?

—No senyor.

—Pues tampoch ell li ha de dar res a vostè.

—¿Ni a nésar d'aquests trenta anys de...?

—Encare que fossin trenta sigles!...

—Perfectament: ¿Quin dia va deixar de ser ministre vostè?

—¿Qué vol dir?

—Fassim lo favor de respondre.

—Lo dia 11 d'aquest mes.

—¿Quin dia va comensar a serne?

—Lo 30 del mes passat.

—De modo que ha sigut ministre deu dias.

—Be, si; pero...

—Deixim acabar. ¿Quins serveys ha prestat a la nació durant aquests deu dias? ¿Cap! ¿Qué li ha d'agrahir a vostè 'l país? ¿Res!... Y donchs... ¿ab quin dret cobrarà vostè d'ara endavant la cessantia de trenta mil rals al any?

—Una cosa es haver sigut teixidor trenta anys y un'altra haver sigut ministre deu dias... Ja que agafa la qüestió d'aquest modo ¿vol que li dongui un consell?

—Si.

—Pues... quan torni a néixe, en lloch de tirar per treballador uri per ministre. ¿Ja veurà que bé li anirà!

A. MARCH.

LA GAIGUDA DEL MÓNSTRUO

SONET

Obri Satán la mà ab que 'l sostenia y caigué per la última vegada llensan llamps de soberbia sa mirada... ¡tal com, deixat anar, un deu caurial Com un ase escuat, ja s'hi atrevia ab ell, qualsevol mosca entremaliada; gueto, passat, ab l'anima gastada anava decayent de dia en dia.

Pro, tot plegat—darrera revivalla d'un cós que ja se'n va d'aquesta vida, fa un gran esforç pera cridar y crida: *Respecte l bacallá jo soch qui l talla!* y com Samsón, ab ferma sotragada quedá enterrat ab tota la collada.

E. VILARET.

NOU RETRATOS PER DEU CÉNTIMS

Es dir, per menos de deu céntims perque ab aquesta quantitat, a més dels nou retratos, obtindran tot lo restant del número present de LA CAMPANA; lo qual que, com dihuen a Madrid, vé a donar per resultat que 'ls nou retratos casi bé 'ls surten de franch.

Veritat es que no se'n pot pagar gran cosa més.

Los retratos que 'ls ofereixo son los dels vuyt ministres actuals y 'l del jefe del ministeri, ó siga 'ls dels nou patricis que ara diu que van a fer la felicitat de Espanya.

Comensin a inspeccionarlos.

DON PRÁXEDES

Es l'home de sempre. Carregat de bonas intencions y malas obras. Confabulat ab en Cánovas, representa d'acort ab lo mónstruo la sarsuela de la restauració. Sempre está en escena; l'un cop barrejat ab lo coro d'aldeanos; l'altra cop desempeñant lo paper de baix cómich; avuy ha cregut convenient encarregar-se del protagonista, y allí me 'l tenen sobre las taulas, rascant-se la barba y rihent dissimuladament per sota 'l nas.

¿Qué farà? A mi no m'ho preguntin; a n'ell menos. Aquella frasse: *Embolica que fa fort*, es inventada de don Práxedes.

Aixó ho diu tot: aquest es lo verdader retrato del home que avuy ocupa la Presidencia del ministeri.

GOVERNACIÓ

Don Venancio González: un adorador impertérrit de don Práxedes, que sóls s'aparta del seu costat per anar a dormir.

Fa tot lo que l'home del tupé vol: ara li ha dit que ha de ser ministre; si l'hagués nombrat bisbe de l'Havana, s'hauria resignat y hauria acceptat de la mateixa manera.

Ocupa 'l ministeri de Governació, per la senzilla rahó de que aviat hi ha d'haver eleccions, y es ja cosa sapiguda que don Venanci, per la seva llarga práctica, en aquest assumpto hi té la mà trencada.

ESTAT

Lo marquès de la Vega de Armijo; es un home molt serio y molt com cal; pero té un gran defecte: quan no

pot entrar en lo ministeri, s'enfada, 's posa de mal humor y acaba per declarar-se en dissidencia ab lo jefe.

Per xó en Sagasta, sangrant-se en salut, l'ha fet ministre d'Estat: aixis sab de cert que 'l marquès estarà quiet y no mourá barullo.

HISENDA

Apliquin tot lo dit del nou ministre d'Estat al nou ministre d'Hisenda, y desseguida estarem entesos.

D. Germán Gamazo vé a ser una especie de Silvela sagasti. Tota la seva déria es calzar-se las botas y suplantat a don Práxedes.

Ab la excusa de defensar los bons principis económichs, l'home va creixent, creixent com l'erba, ab la esperansa d'arribar a ferse necessari y convertir-se en jefe de partit.

Diu que la carga que s'ha tirat a sobre es molt pesada. En efecte; adobar los disbarats dels senyors Cos-Gayon y Concha Castañeda no 'm sembla gayre fácil. Lo que hi ha es que don Germán, tant si ho fa bé com malament, no per xó deixarà de cobrar los seus cent vint mil rals... y cotxe.

GUERRA

Se diu Lopez Dominguez, es nebot de son oncle... y parin de contar.

Aixis com en Romero Robledo ha pertenescut a tots los partits per esperit d'intriga y afany de medro personal, en Lopez Dominguez ha tingut també una pila de colors polítichs, pero sense qu'ell mateix sápigat per qué.

Es un home que en tot hi veu inconvenients y sombras.

En lloch de dir-se Joseph, li aniria millor Bernardo, perque la seva espasa no corta ni pincha.

ULTRAMAR

En Maura, un atlot; es dir un mallorquí. Si 'l ser jove y explicarse bé son las condiciones que 's necessitan pera desempeñar ab conciencia una cartera, lo senyor Maura serà un bon ministre.

De tots modos, té una gran ventatja: es ministre d'Ultramar detrás del Pollo d'Antequera. ¿Cóm es possible que 'ns sembli dolent, per malament que ho fassi?

GRACIA Y JUSTICIA

Don Eugeni Montero Rios. S'ha quedat ab aquest ministeri com qui 's menja una oliveta: únicament per fergana, fins que vingui 'l moment d'endraparse la breva qu'ell desitja; la presidencia d'un dels cossos colegisladores.

Es gat vell y 's dedica a la política únicament per passatemps... y per veure si 's pesca alguna cosa

FOMENT

¡Ole ya! Aquí tenen al senyor Moret, l'home universal, que tan aviat es ministre de Governació, com d'Estat, com de lo primer que 's presenta.

En Sagasta al darli la cartera de Foment ha fet un epigrama. D'aquest ministeri dependeixen las montanyas, los prats, los rius y las selvas.

¿Qui millor, donchs, per cuydarse d'aixó que en Moret, l'orador més pastoril, més florit y més carregat de verdura retórica?

Es libre-cambista y a pesar de que té molt bona posició, sempre está rodejat d'inglesos.

MARINA

Don no-se-cuántos Cervera, general de la esquadra. Es l'únic ministre de qui no 'n tenim res que dir, perque may n'havia sigut, ni se sab que en sa vida haja fet res de particular.

Aquí está retratat lo nou ministeri, fill del últim cambi de situació.

Veyám ara quin dia s'apujará 'l pa.

FANTÁSTICH.

LA SITUACIÓ Y 'L PAÍS

Don Práxedes:

Ya estoy aquí, amigos míos.

La voluntad nacional m'ha dat altre cop las riendas del gran carro del Estat, demostrant que quan las cosas comensan a marxar mal, jo soch l'única esperansa, l'únic patrici capás d'enflamarme dalt del carro y treure'l del pedregal.

¡Mil gracias, amado pueblo! Las probas que m'haveu dat de carinyo y simpatía m'han fet casi bé plorar. Ja ho sabia que l'afecte que 'm teniu es colossal; ja m'ho semblava que Espanya m'estimava molt; pero ¡ah! may podia figurarme que 'l vostre amor fos tan gran que arribés al fanatismo ab que avuy s'ha revelat.

No tinguéu por: jo us prometo que, apesar dels entrabanchs que al meu cami s'interposin, las cosas s'arreglarán lo que 's diu a pas de carga y ben prompte aquest Estat, cubert avuy de ruinas, semblará nou y flamant.

¿Libertat? Amplia, absoluta: aquells drets individuals,

que avants com *losa de plomo* pesavan sobre 'l meu cap, comensan a ser desde ara estrictament respectats. Vull un govern democrátich, un-govern més liberal que 'l d'Inglaterra y de Bélgica... ¡un govern que us deixi blaust!

¿Economias? Ja us juro que en quan jo posi la mà en lo presupost de gastos, penso ferhi tal rebaix, que a la meytat dels que xupan del vievró del Estat no 'ls hi quedará altre medi que xuparse 'l cap del nas. L'exercit viurá ab decencia, pero no derrotxará; los gastos de la marina serán bastant expurgats; suprimiré varios cárrechs; deixaré 'ls més essencials y ab unas quantas pessetas vull tenirho tot pegat.

Crech que ab lo dit basta y sobra per fer coneixe 'ls meus plans. ¿No está la Nació malalta?

¿Pues aixó la curará...!

Concediume 'l vostre apoyo,

y veurèu a no tardar

brotar per tot arreu germens

de ditxa y prosperitat.

Lo País

—¡Magnífich, senyor Sagasta!

Aixó si qu' es dirho clar

y parlá ab tota franquesa,

com pertoca a un liberal.

¡Ciudadans, siguiem patriotas,

ajuntem las nostras mans

y tributem a don Práxedes

un aplauso general!...

«La Campana»

—¡Alto! No precipitarse:

los aplausos s'han de dar,

no al comensar la comedia,

sinó quan ja s'ha acabat.

Bonicas son sas promesas,

hermosos son los seus plans;

pero, del que ha dit don Práxedes

¿quantas cosas cumplirá?

Deixinse d'aplaudimientos,

vajin mirant y callant,

y d'aixó d'entusiasmarnos...

ja 'n parlarem d'aquí un any.

C. GUMA.

UNA JUERGA

EYA algun temps que la guardia-civil de las provincias de Burgos y de Santander seguia la pista a un fulano molt jove, molt guapo, molt aixorit y que ademés havia sigut frare.

Novici del convent de Caputxins de Basurto vá sentir necessitat de expansionarse, rompre la gavia y emprendre 'l vol.

Podia ferho cristianament y sense faltar al decálech; pero l'aucellet sabia ahont era 'l diposit de la escayola, y encare que 'ls Caputxins, segons la regla de l'ordre han de ser més pobres que las ratas y han de viure de limosnas, ó a lo menos han de fingir que no tenen diners per arreplegar caritats més grossas y succulentas, lo cert es que l'aucellet, com he dit, sabia ahont era lo diposit de l'escayola, y avants d'empendre 'l vol se n'vá emportar 250 pessetas en plata y 1,500 en bitllets de Banch perteneixents a la Comunitat.

¡Y ulla, noy, a seguir mon! A veure las noyas, a recorre 'ls cafes cantants, a divertir-se en gran!

Va ferho de debó. Lo novici fugitiu flamenquejava y de bonas a primeras vá comprarse un hongo d'alas amplas, un jech curt, una ermilla escotada, una faixa de seda y uns pantalons de campana ben ajustadets.

Amagant cuydadosament dessota l'hongo la corona de frare, ¡olé! ¡han vist un mozo cruo més divertit y alegre que aquell novici?

En aquesta situació van sorprendrel los civils, mentres apurava copas y més copas d'ayguardent en lo café *El Brillante* de Santander.

Desde allí van portarlo a la garjola a disposició del jutje.

Dels fondos que se'n havia endut, al escapar de la santa casa de Basurto, no conservava sino unas 400 pessetas. Las restants las havia anadas descambiant a la carrera.

Y ara 's troba aquest individuo tancat a la presó de Santander, pensant ab las flamenques y ab lo pare guardiá, ab las copetas d'ayguardent y ab lo ví de dir missa, ab el cante jondo y ab el canto llano, tot barrejat y confós en son cervell mistich y flamench a la vé-gada.

Al donar compte de aquesta singular captura, dugas cosas m'assombren.

Prime.a: qu'en los noviciats dels convents de caputxins s'hi pujan concebir certas ideas.

Y segona: que 'ls antichs superiors del novici fugitiu hejan tingut la mala idea de acudir a las autoritats per capturar-lo y ferli sufrir un cástich rigorós, preferint aixó a pregar per ell, demanant al cel qu fes tornar pel bon cami a aquella oveja descarriada.

Ara veig que fins los caputxins son unos verdaders espátuxins; al tocarlos la butxaca, no están per chiquitas.

P. DEL O.

TEATRO NACIONAL.—Desde fora y desde dins (per M. Moliné).

QUAN MANA SAGASTA

QUAN MANA CÁNOVAS

sempre que D. Práxedes feya la comedia,

D. Antón feya d' apuntador.

Y sempre que feya la comedia D. Antón,

feya d' apuntador D. Práxedes.

REPICHS

Un dels corresponsals del *Brusi* de sangra en salut aprovósit de las eleccions de diputats a Corts, queaurán de celebrarse necessariamente a principis d' any, y diu:
«No se puede considerar sin temor un nuevo ensayo del sufragio universal, hecho bajo un gobierno que no ha de ofrecer eficaces garantías para el ejercicio de su derecho a las clases conservadoras, tímidas de su (¡ay pobretas!), y que hemos podido ver siempre retraídas, cuando se agita en las calles la demagogía.»
Ja se sab: quan s' agita la demagogia, los conservadors no guanyan may; ells no més guanyan quan s' agitan els burots y'ls escombriarres.

Si nombran alcalde al Sr. Comas Masferrer, se li podrá dir en castellá:
—Cuidado, Comas, no comas.
Després de la famosa votació que tirar al Mónstruo de costellas:
—¡Qué pochi vots he tingut! ¡107!
—Home, si sent sed que begui.
—¿Y per qué ha de beure 'l Mónstruo, si ja ha begut oli?

Extracte de l' última sessió del Congrés:
—Lo marqués de Solferino prén possessió del càrrech de diputat.
—Inmediatament se llegeix un decret, suspnent las sessions.
—Sab, senyor marqués de Solferino, que ab una mica més no hi arriba a temps?
Es, per cert, una gran llástima que no haja pogut brillar, aquesta eminencia física del carlisme catalá.

¡Fatalitat!
Al Mónstruo las silbas ván atrocarlo.
Y en *Silvela* l' ha reventat.

AVUY

Pero ara s' ha cambiat l' apuntador, y la primera dama está esperant que li donguin la sortida.

Y ell mateix: ¿de quina manera se n' ha anat del ministeri?
¿De quina manera? ¡Pitanti!

¡Y qué llarch es en Silvela! Al explicarse en lo Congrés, vá dir als séus amichs que votessin la proposició de confiansa. Y al mateix temps los hi va fer l' ullet.
—¡Nos ha dicho que la botáramos!—deyan, anantse 'n del Saló de Sessions.
Y en efecte, ván tirarla per la finestra. Y ab la proposició varen tirarhi al Mónstruo.

Deya la reyna Isabel II, que s' havia de passar per las situacions liberals, de la mateixa manera que 's passa pel sarampió.
Siga.
Pero no s' olvidi que 'l sarampió algunas vegadas costa la vida de las personas que l' agafan.

La immoralitat, en primer terme, ha produhit la cayguda dels conservadors.
Darrera séu deixan un gran femer plé de inmundicia.
Si en Sagasta coneguéss l' art de a pagesia 's fregaria las mans de gust.
Perque 'ls últims masovers que ha tingut l' Hisenda monárquica, li deixan lo terreno molt ben abonat.

No en vá en Cánovas, encare no fá dos meses vá anar a Sevilla.
Massa que ho diu el refrán:
«Quien fué a Sevilla, perdió la silla.»
¿Y qui l' ha trobada? En Práxedes Mateo.
No en vá diu lo refrán catalá:
«Sant Matéu, qui troba es séu.»

Ab molta formalitat, reventant d' orgull, vá dir en Cánovas, dirigitse a n' en Silvela:
—Jo no vull que'm suportí ningú.
Ha fet, donchs, molt bé en tocar pipa de una vegada. Perque 'l país

ja feya molt temps que no podia suportarlo.

DESCONSOL DE DOS PRESIDENTS. (PER M. MOLINE)

—Senzillament donantli una trepitjada.

J. STARAMSA.

La idea de la proposició de confiança va sortir de la closca del héroe de Sagunto.

Aquesta idea va costar la vida al ministeri conservador.

L' héroe de Sagunto ha canviat d'ofici.

Anys enrera exercia de llevadora; pero lo qu' és avuy fá d' enterra-morts.

¿A qui li toca ara anar al cementiri?

Una frase de 'n Silvela:

—Jo apuntava á la perdiu, y vaig clavar la perdigonada al gos.

¿Al gos!...

—Vaja, León, fes una festa al amo, y dígalí ab un grinyol:—¿Amo méu, ja som dos!

Segons contan, á D. Antón no 'l vá ofendre tant lo discurs de 'n Silvela, com los aplausos que li vá tr'butar la majoria.

Aquells aplausos inconcients ván posarlo al punt de dalt.

—¿Burros! ¿Animals!...—vá dir en Cánovas—desde avuy, y en cástich á tanta raqueria, 'us retiro 'l pinso del pressupost.

Hasta 'ls passants del Sr. Dato tractavan de demanar una satisfacció á n' en Bosch y Fustegueras.

Es lo únich que li faltava al protegit de 'n Romero Robledo: que ni 'ls passants se la deixessin passar.

Ha caygut sobre Madrit una plaga de fusionistas endarrerits de ventrell.

Tothom demana destinos, tothom exigeix credencials.

Per aquí 's comensa.

La major part de las situacions monárquicas sucumbeixen sempre de la mateixa malaltia: de una indigestió turronera.

EPÍGRAMAS

—La propietat es un robo— deya sempre en Pau Vallès quan no tenia diners; y ara qu' es rich, quan lo trobo diu ab veu enfutismada:

—La propietat es sograda.—

SALVADOR BONAVIA.

—La dona 't falta, Pujol,— va dir molt serio en Sirvent. Y aquell contestá rihent:

—Ja ho sé: la tinch á Sant Pol.

P. G. Y B. DE V.

Quan una dona m' agrada jo la faig pati al moment. —¿Cóm t' ho fás?

¡Adeu siau, gangas!

Certa dona que viu sola, y que deu á més de sis, del quart pis en que s' estava s' ha mudat al primer pis. —Aixó prova—digué en Pau— que 'l seu crèdit ha pujat. —Al contrari—digué en Pere— aixó prova que ha baixat.

AGUILETA.

Jugant estava en Sardà qu' es un fadri bastant curro, y un amich li preguntá: —¿Qué fas?—

Y ell li contestá:

—Mira aquí: estich fent el burro.

A. CASADEMUNT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

1.ª TRENCA - CLOSCAS — Los amantes de Teruel.

2.ª GEROGLIFICH.—Entre amichs no's mira prim.

Han endevinat las dos solucions los ciutadans Llorens Marracos, F. y Joanet de la Casta, Pep Galleda, Toyo Petit, J. C. (Pepet dels Ous), Una Ll. de Rovallons y Un Sabi. N' han endevinada l no més U. Salabert, Bernabé Llorens, Pau de las Timbaleras y Un Cessant.

ENDEVINALLAS

XARADA

Encare que la tot perdi ab aquella noya hu-tres, no 'm dos malament casarme porque té bastans diners.

F. A. MISERICORN.

MUDANSA

Tot llegit en un periódich que 'l dia tot de Febrer tot de vindre al nostre Port un gran vapor extranjer. Tot dich aixóperque ho sápigam es... que no ho dích per res més.

J. P. (MATA-MORTS).

GEROGLIFICH

::+:

P ANY

ale

G

CUBA

+

X

DEM

J. CASADEVALL MULLEBAS.

LIBRERIA ESPAÑOLA

¡¡JA HA SORTIT!!

ALMANACH

de LA ESQUELLA de la TORRATXA pera l' any 1893

Escrit pels més notables escriptors cataláns, ab número de més de 130 firmas. — Ilustrat per 84 artistas de Barcelona y fora ab més de 300 grabats

La impressió es esmeradíssima, ab una preciosa cuberta al cromo. — Forma un tomo en octau major, de unas 200 páginas.

Preu: UNA pesseta

Está agotantse la edició.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Pepito 'l Rayo, J. C. (Pepet dels Ous), Lluiset del A. Metller, J Avelta, A. G. y T., J. M.ª Palar, A. Bosch Salat, J. Clapés y M. Carrancá, Un de Granollers, F. Quico, J. Farell, Una campana, A. Escolá petit, Ramón Salvat, E. Duardo, Ramón Lley, R. Salvat, C. Nailuj, Peo, Xarriare, Pascual Buyó y V., Pepito 'l Rayo, y V. V. —Lo que 'ns envian aquesta semana no fá per casa.

Ciutadans R. A. Punxench, C. Julián, Toyo Petit, Zenemigo, Un Trenca-closcaire, Pep Galleda, Un Pom d' escala, Ll. Viola, Un Pobre Barber, A. Cantijoch, Un jove prim, F. Elías Set-masé, Salvini, J. Buya, Jaumet de Tarrassa, David Tina, Mata-sogras, B. Vilaret, J. Escolá del Vendrell, J. Escachs y V., Jumerá, B. R., Emili, J. Salluay, Un de la Seba, y R. Boadella:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns remeten.

Ciudadá Marangí:—Té molta raho: sigué un descuyt. Buscarém l' original que ha d' estar en cartera y 'l donarém á l' imprenta.—Ll. Salvador: Los versos están bé.—J. B. Martí (Tossa): L' hi agrañim molt las frases sentidas que 'ns dedica, encare que las creyém inmerescudas. Aprofitarém lo que se serveix enviarnos.—E. Renaud C.: L' article no 'ns fá pesa.—M. Puig: Lo mateix li dihem respecte al séu —Relos y Eurac: El que 'ns envía vosté es fluix é ignocent.—Bernabé Llorens: La poesia no 'ns acaba d' agradar.—Ramonet R.: Está molt bé: ho publicarém.—Quim Artigayre: Rebut l' article y gracias.—Xanigots: La poesia es hasta perillosa: la xar: da hi anirá.—Japet de i' Orga: Está bé, pero té poca novedat.—F. Llenas: Gracias per l' envió.—Salvador Bonavía: La de aquesta semana vá bé.—A. Fontserola: Es molt fluixa.—J. C. (Santa Coloma de Farnés): L' assumpto no té prou interés pels lectors del periódich.—D. Bartrina: La poesia es adotzenada. Lo que 'ns demana pot passarho á recullir á la botiga.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mij, 2.

BARCELONA.—A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63

Advertisement for 'ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA' for the year 1893. It features an illustration of a woman in traditional dress and text describing the almanach's content, including notable writers and illustrators from Catalonia. The price is listed as 'DOS rals'.

